Universitetet i Bergen
Det medisinsk-odontologiske fakultet

Sak nr.: 2011/10926

Styresak: 49/12

Møte: 09.05.2012

OPPRYKK TIL PROFESSOR ETTER KOMPETANSE - SØKNADSRUNDEN 2011 - I FAGOMRÅDET FARMASI (FARMAKOGNOSI/SAMFUNNSFARMASI) VED INSTITUTT FOR INDREMEDISIN - GODKJENNING AV VURDERING FRÅ SAKKUNNIG NEMND

Ved handsaming av St. meld. nr. 40 1990/91, vedtok Stortinget at det skulle innførast eit generelt høve for opprykk til professor etter kompetanse.
Kunnskapsdepartementet har fastsett reglar for opprykk i Forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger, av 09.02.2006 nr. 129, kapittel 2.

Innan fristen 15.09.2011 søkte førsteamanuensis **Svein Haavik** ved Institutt for indremedisin om opprykk til professor etter kompetanse i fagområdet farmasi (farmakognosi/samfunnsfarmasi).

Følgjande sakkunnige nemnd vart oppnemnd av fakultetsstyret for å vurdere søkjarens kompetanse:

Professor Henning Lygre, Universitetet i Bergen (leiar)
Professor Thrina Loennechen, Universitetet i Tromsø
Professor Karl Egil Malterud, Universitetet i Oslo

Den sakkunnige nemnda si vurdering dagsett 20.04.2012 vart i samsvar med gjeldande reglement sendt til søkjar med merknadsfrist 15.05.2012.

Vurderinga konkluderte med at førsteamanuensis **Svein Haavik** fyller krava for opprykk til professor etter kompetanse i fagområdet farmasi (farmakognosi/samfunnsfarmasi) i samsvar med Forskrift av 09.02.2006 nr. 129 § 2-1, nr. 1.

FORSLAG TIL VEDTAK:

1. Styret ved Det medisinsk-odontologiske fakultet, Universitetet i Bergen, godkjenn at førsteamanuensis **Svein Haavik** fyller krava for opprykk til professor etter kompetanse i fagområdet farmasi (farmakognosi/ samfunnsfarmasi) i samsvar med Forskrift av 09.02.2006 nr. 129 § 2-1, nr. 1 og på bakgrunn av vurdering frå sakkunnig nemnd og tildeler han tittel og løn som professor med verknad frå 15.09.2011.

26.04.2012 /IVØI

Vedlegg: Vurdering frå sakkunnig nemnd dagsett 20.04.2012
Søknad om opprykk til professor etter kompetanse frå Svein Haavik

Søknad om opprykk til professor – Svein Haavik

Dr. scient., cand. pharm. Svein Haavik har den 14. september 2011 søkt om å bli vurdert for opprykk til professor etter kompetanse innen fagområdet farmasi (farmakognosi/samfunnsfarmasi)(jf.ref. 2011/10926-IVØI). En komité bestående av professor Thrina Loennechen, Universitetet i Tromsø, professor emeritus Karl Egil Malterud, Universitetet i Oslo og professor Henning Lygre, Universitetet i Bergen (leder), har vurdert søknaden i henhold til gjeldende regelverk for slikt opprykk; *Nasjonale normer for vurdering av professorkompetanse ved de medisinske fakultetene i Norge; Rutiner for bedømmelse ved tilsetting i vitenskapelige stillinger ved de medisinske fakultetene i Norge, Midlertidige regler om fremgangsmåte ved tilsetting i professorater* (ved UiB), *Forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger (FOR 2006-02-09 nr. 129) og Forskrift om endring i forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger (FOR-2010-07-23 nr. 1136):*

1. **Søkerens kvalifikasjoner**

Utdannelse

Svein Haavik er cand. pharm. med hovedfag i farmakognosi fra UiO 1980 med karakteren 1.4 og dr. scient. samme steds fra 1986. Han har utdanning i universitetspedagogikk fra UiO 1981-82.

Stillinger og verv

Haavik har innehatt en rekke stillinger av vitenskapelig (stipendiat og førsteamanuensis ved UiO og UiB, forsker, gjesteforsker/»research fellow»), så vel som av faglig/administrativ art (sykehusapoteker, apoteker, leder ved Senter for farmasi (UiB), farmasøytfaglig ansvarlig) innen det farmasøytiske fagfelt. Stillingene bedømmes som relevant bakgrunn for søknaden. I 1988-89 hadde han utenlandsopphold som "research fellow» ved Harvard Medical School, Boston.

Siden 2003 har han hatt hovedstilling som førsteamanuensis og leder for Senter for farmasi, UiB, og fra 1996 til 2009 i tillegg bistillinger som hhv. forsker ved daværende Institutt for

farmakologi, UiB, og Institutt for apotekforskning. Han har hatt en rekke verv og lederverv innen farmasøytisk sektor.

Undervisnings- og veiledningserfaring

Søkeren har omfattende undervisningserfaring fra Farmasøytisk institutt, UiO, som foreleser, gruppeleder og laboratorieveileder i farmakognosi på lavere grads og hovedfags (mastergrads) nivå. Han har utarbeidet kursplaner og forelesninger.
Ved UiB har han vært fagansvarlig og lærer i samfunnsfarmasi og foreleser med delansvar for farmakognosi og samfunnsfarmasi.
Søkeren har også vært fagansvarlig lærer i farmakognosi (naturstoffkjemi) ved UiT og vært faglærer i reseptlære for tannlege- og medisinerstudenter ved UiB.
Han har vært veileder for 12 hovedfags-/masterstudenter ved UiO og UiB. Han har vært hovedveileder for to doktorgradsstudenter; en av disse har doktorert ved UiO og en ved UiB.

Konsulent- og fagarbeid

Haavik har vært fagfellevurderer (referee) i flere vitenskapelige tidsskrifter (*J. Chrom., Acta Pharm. Nord., Scand. J. Prim. Health Care, Norsk Farm. Tidsskr.* – sistnevnte er de senere år blitt klassifisert som vitenskapelig i databasen CRISTIN). Haavik er forfatter/medforfatter på 7 faglige/fagpolitiske artikler i *Norges Apotekerforenings Tidsskrift* og *Norsk Farmaceutisk Tidsskrift*.

Forskning

Svein Haaviks forskning kan grovt deles i to perioder. Den første faller i hovedsak under hans tid som stipendiat og førsteamanuensis ved UiO og har ledet til 17 artikler i vitenskapelige tidsskrifter og "proceedings" med refereeordning. Han er førsteforfatter på 10, annen forfatter på 5 og siste forfatter på en av disse.
Haaviks andre hovedperiode faller under hans ansettelse ved UiB og ligger hovedsakelig under fagområdet samfunnsfarmasi. Dette har ledet til 11 vitenskapelige artikler (en av disse "in press").

Totalt er 15 arbeider vedlagt søknaden. Haavik er førsteforfatter på 3 av disse artiklene, annenforfatter på 7 og sisteforfatter på 5 av disse arbeidene. Ni av disse arbeidene omhandler i hovedsak studier av glykoproteiner av naturlig opprinnelse og faller under fagområdet farmakognosi. De omfatter isolering, karakterisering, strukturelle og immunologiske studier av et glykoproteinallergen fra timoteipollen. Arbeidene dokumenterer en omfattende kjennskap til en rekke kjemiske opparbeidingsmetoder og kjemiske/immunologisk analytiske metoder. Under sitt forskningsopphold ved Harvard skrev Haavik en review artikkel der det gis et historisk tilbakeblikk over et carcinoma-spesifikt glykoprotein (epiglycanin). Det understrekes i artikkelen hvordan molekylærbiologiske metoder har åpnet for studier av disse proteinene. Videre publiserte Haavik fra samme periode et arbeid der han utvikler og karakteriserer monoklonale antistoffer mot epiglycanin. Dette arbeidet er fulgt opp i neste artikkel som beskriver isolasjon av et humant carcinoma-assosiert antigen fra en endometrie-carcinoma cellelinje og ascites væske fra en pasient med ovarie-cancer, for så å sammenlikne og finne dette relatert til, men noe forskjellig fra epiglycanin med hensyn til aminosyresekvens. To påfølgende arbeider beskriver henholdsvis spesifikke studier av et antistoff mot dette nye glycoproteinet og immunologisk kvantitering av antigenet i kliniske prøver.

Seks av de 15 artiklene vedlagt søknaden faller inn under området samfunnsfarmasi. En av disse publisert i 2007 er et arbeid der ordinasjoner uten angivelse av legemidlets bruksområde ble registrert i ti norske apotek over en to dagers periode. Andre feil og mangler ved resepter innlevert til ni av apotekene og apotekenes intervensjon ble deretter registrert i fem uker. Resultatet av undersøkelsen viste at en av 50 resepter som leveres inn på norske apotek er mangelfullt utfylt, og i fire av ti tilfeller er ikke legemidlets bruksområde angitt. En viktig konklusjon av undersøkelsen er at en betydelig del av feilene er av en slik karakter at de krever intervensjon fra farmasøyten før legemidlet utleveres. I et nyere arbeid på samme området fra 2011 studeres >85 000 forskrivninger fra privatpraktiserende leger og sykehusleger med hensyn på forskrivningsfeil med behov for intervensjon ved farmasøyt. Konklusjonen på undersøkelsen var at i 2.6 % av forskrivningene var det behov for farmasøytintervensjon og at det var signifikant høyere grad av forskrivningsfeil fra sykehusleger enn fra privatpraktiserende.

Tre av de samfunnsfarmasøytiske arbeidene omhandler bruk av urtemedisin i løpet av svangerskapet. Det første av disse studerer bruken av denne typen preparater hos mor relatert til utkomme av svangerskapet. Det ble funnet at ingen av preparatene som ble brukt, herunder jerntilskudd, ginseng og valeriana, gav noen tegn på uønskede effekter på barnet. Svakheten ved undersøkelsen var imidlertid at det var relativt lite tallmateriale og at sjeldne effekter, som for eksempel misdannelser, ikke ville bli avdekket. Den neste artikkelen omhandler en større (1037) spørreskjemaundersøkelse ved to engelske klinikker over en tre måneders periode der hensikten er å beskrive både bruken og brukeren av urtemedisin i løpet av svangerskap, samt å studere hvilke informasjonskilder som ble anvendt. Konklusjonen på undersøkelsen var at en stor andel av kvinnene anvendte urtemedisin uten å informere verken doktor eller jordmor og at det er viktig at helsepersonell stiller spørsmål på dette området, samt gir balansert informasjon. Det tredje av de nevnte arbeidene er en mer dypt gående fokusgruppe diskusjon mellom ventende mødre på et av de forannevnte sykehusene. Dette er et viktig arbeid idet det peker på det samme som foregående at gravide ofte tar urtemedisin med innhold av farmakologisk aktive innholdsstoffer, uten å informere helsepersonell som konsulteres i annen sammenheng. Det fremkommer også at en fordomsfri tilnærming til bruk av urtemedisin må til fra legenes side, dersom de skal få det fullstendige bildet av hvilke legemidler pasientene bruker. Haavik vedlegger også et arbeid der det er foretatt en vurdering av markedsføringen av naturlegemidler. Det fremkommer at det i markedsføringen av spesielt to preparatgrupper i betydelig grad benyttes ulovlige påstander, som kan være villedende i forhold til faktisk dokumenterte effekter og at produktene anvendes feilaktig. Videre fremkommer det at markedsføringen av naturmidlene fra apotek er mer nøktern enn den fra andre distribusjonskanaler.

Arbeidene innen samfunnsfarmasi belyser viktige områder angående rundt forskrivning og utlevering av legemidler og naturmidler (urtemedisin), generelt og ikke minst til gravide. De viser tydelig behovet for farmasøytisk kompetanse og farmasøytenes rolle i utlevering av legemidler. Videre belyses klart behovet for saklig informasjon om bruk av medikamenter som ikke omfattes av skolemedisin, men at dette forutsetter en åpen holdning fra helsepersonell.

I tillegg til de vedlagte arbeidene som er beskrevet her, er Haavik førsteforfatter/medforfatter på 5 vitenskapelige oversiktsartikler innen farmakognosi og

samfunnsfarmasi. Han er også medforfatter på tre patenter basert på hans glykoproteinarbeider, alle amerikanske.

Haavik er forfatter/medforfatter på 69 innlegg ved vitenskapelige kongresser og symposier i inn- og utland. Disse omfatter både hans farmakognostiske og samfunnsfarmasøytiske forskning.

2. Vurdering av søkerens kompetanse

Vitenskapelig kompetanse

I henhold til *Nasjonale normer for vurdering av professorkompetanse ved de medisinske fakultetene i Norge* skal professorkompetanse forutsette betydelig vitenskapelig produksjon ut over det som kreves til doktorgrad og som veiledende norm er ca. 15 publikasjoner i internasjonale vitenskapelige tidsskrifter med fagfellevurdering nevnt. Av det ovenstående går det klart frem at søkeren fyller disse krav med god margin. De fleste av hans arbeider er publisert i meget velrennomerte tidsskrifter. Kravet i *Forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger* om "vitenskapelig nivå i samsvar med etablerte internasjonale eller nasjonale standarder" er derfor oppfylt.

Forskningen bør vise både bredde og dybde.

Arbeidene innen farmakognosi omhandler i hovedsak studier av glykoproteiner av naturlig opprinnelse, et omfattende arbeid som fortsatte langt utover doktorgrad, blant annet med et forskningsopphold ved Harvard. Arbeidene omhandler biologisk viktige substanser og dokumenterer en omfattende kjennskap til en rekke tradisjonelle og den tids nyere metoder innenfor forskningsfeltet.

Arbeidene innen samfunnsfarmasi belyser viktige områder angående forskrivning og utlevering av legemidler og naturmidler (urtemedisin) generelt, og ikke minst til gravide. De viser tydelig behovet for farmasøytisk kompetanse og farmasøytenes rolle i utlevering av legemidler. Videre belyses klart behovet for saklig informasjon om bruk av medikamenter som ikke omfattes av skolemedisin, men at dette forutsetter en åpen holdning fra helsepersonell. Metodisk vises kompetanse i design og bruk av spørreskjema, intervju og fokusgrupper.

Pedagogiske kvalifikasjoner og undervisningserfaring

Søkeren har universitetspedagogisk grunnutdannelse.

Innen så vel farmakognosi som samfunnsfarmasi har søkeren betydelig erfaring fra undervisning i form av forelesninger, gruppeledelse, laboratorieveiledning og laboratorieledelse. Denne undervisningen har foregått både på lavere grads og hovedfags-/masternivå.

12 hovedfags-/mastergradsstudenter er veiledet av søkeren. To doktorgrads-studenter har hatt søkeren som hovedveileder, begge har avlagt doktorgrad.

Ut fra dette anses det at Haavik har vidtgående erfaring som underviser fra utdannelse på alle nivåer ved universitet. Hans erfaring er meget relevant for et professorat i farmakognosi / samfunnsfarmasi.

Formidlingsarbeid

Ved å være referee i vitenskapelige tidsskrifter, ved å skrive fagartikler i *Norges Apotekerforenings Tidsskrift* og *Norsk Farmaceutisk Tidsskrift* og ved å holde innlegg på møter og kongresser har søkeren vist evne og vilje til formidling. Spesielt kan vektlegges en lang rekke bidrag ved *Farmasidagene*, Norges største årlige samling av farmasøyter.

Annen erfaring

Søkerens forskningsopphold ved Harvard Medical School, et av verdens fremste forskningsmiljøer, kan tillegges vekt i denne sammenheng.

Administrative kvalifikasjoner

Haavik har innehatt en lang rekke administrative verv inkludert styreverv og lederverv. Blant annet har han vært visebestyrer ved Farmasøytisk institutt, UiO. Han har vært koordinator for et EU-nettverk. Han har ledet Nasjonalt råd for profesjonsutdanning i farmasi og han har i

en årrekke vært leder for Senter for farmasi ved UiB. Denne brede administrative erfaringen er meget relevant for en professorstilling i farmasi.

3. Konklusjon

På bakgrunn av Svein Haaviks dokumenterte forskningsportefølje, formidlingsarbeid, undervisnings- og administrativ erfaring innen farmasi (farmakognosi og samfunnsfarmasi), vurderer komitéen enstemmig at han utvilsomt oppfyller kravene til professorkompetanse. Vi anbefaler derfor at hans søknad om opprykk til professor innvilges.

Tromsø, Oslo, Bergen, 20.04.12

Thrina Loennechen Karl Egil Malterud Henning Lygre

en årrekke vært leder for Senter for farmasi ved UiB. Denne brede administrative erfaringen er meget relevant for en professorstilling i farmasi.

3. Konklusjon

På bakgrunn av Svein Haaviks dokumenterte forskningsportefølje, formidlingsarbeid, undervisnings- og administrativ erfaring innen farmasi (farmakognosi og samfunnsfarmasi), vurderer komitéen enstemmig at han utvilsomt oppfyller kravene til professorkompetanse. Vi anbefaler derfor at hans søknad om opprykk til professor innvilges.

Tromsø, Oslo, Bergen, 20.04.12

Thrina Loennechen Karl Egil Malterud Henning Lygre

2. Konklusjon

På bakgrunn av Svein Haaviks dokumenterte forskningsportefølje, formidlingsarbeid, undervisnings- og administrativ erfaring innen farmasi (farmakognosi og samfunnsfarmasi), vurderer komiteen enstemmig at han utvilsomt oppfyller kravene til professorkompetanse. Vi anbefaler derfor at hans søknad om opprykk til professor innvilges.

Tromsø, Oslo, Bergen, 20.04.2012

Thrina Loennechen

Thrina Loennechen Karl Egil Malterud Henning Lygre

OVERSENDELSE AV SØKNAD OM OPPRYKK TIL PROFESSOR ETTER KOMPETANSE
Jf. forskrift fastsatt av Kunnskapsdepartementet 9. februar 2006

Fylles ut av søkers institusjon:

Institusjonens navn:
Institusjonens postadresse, kontaktperson og telefonnr.:
Søkers fagområde iflg. tilsetting:
Når ble det ev. sist utlyst professorstilling ved institusjonen innen søkers fagområde / spesialitet?

Opplysninger om søker (fylles ut av søker selv):

Søkers etternavn, fornavn: **Haavik, Svein** Fødselsdato: **20.03.56**
Søkers stilling: **1. amanuensis /senterleder**
Søkers høgeste utdanning/grad/institusjon: **Dr. Scient./Universitetet i Oslo**
Søkers spesialitet **Farmasi (farmakognosi, samfunnsfarmasi)** mht. fordypning:
Har søker pt. til vurdering søknad på utlyst professorstilling? **NEI** Hvis ja, oppgi ved hvilke(n) institusjon(er): Har søker sendt inn søknad om opprykk til professor eller vært vurdert for professorkompetanse i løpet av de siste to år før søknadsfristen? **NEI** Hvis ja, oppgi institusjon og fagområde:

Skjemaet sendes til Universitets- og høgskolerådet innen 1. oktober sammen med kopi av søknaden.
NB: ikke vitenskapelige / kunstneriske arbeider.

Fylles ut av Universitets- og høgskolerådet:

Fagområde / nasjonal komité:
Bedømmende institusjon:

Skjemaet returneres til søkerens institusjon og sendes derfra sammen med søknad og vitenskapelige / kunstneriske arbeider til bedømmende institusjon.

Bedømmende institusjon oppnevner nasjonal bedømmingskomité:

Komitémedlemmer:	Institusjon / adresse:
1.	
2.	
3.	
Komitéens administrator eller leder:	

ERKLÆRING FRA DEN NASJONALE BEDØMMINGSKOMITÉ

	Sett kryss her
Komitéen avgir enstemmig kompetanseerklæring - søker bedømt kompetent for opprykk	

Annet utfall av bedømmingen – søker ikke erklært kompetent for opprykk

---

sted og dato

---

underskrift av komitéens administrator eller leder

Skjemaet følger saken tilbake til søkers institusjon sammen med innstilling og de vitenskapelige / kunstneriske arbeider.
NB! Kopi av skjemaet sendes til Universitets- og høgskolerådet